

SJVFS 2000:73

Saknr T 24

Utkom från trycket
den 11 maj 2000

**Statens jordbruksverks föreskrifter om bekämpning
av skadegöraren *Ralstonia solanacearum*;**

beslutade den 14 april 2000

Statens jordbruksverk föreskriver¹ med stöd av 4- 6, 9 och 25 §§
förordningen (1995:681) om växtskydd m.m., följande.

Inledande bestämmelser

1 § Dessa bestämmelser har till syfte att lokalisera och kartlägga utbredningen av bakterien *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi *et al.* (i dessa föreskrifter kallad "skadegöraren"), vilken bl.a. orsakar sjukdomen mörk ringröta i knölar av potatis och bakteriell vissnesjuka på potatis- och tomatplantor, förhindra dess förekomst och spridning samt om skadegöraren påträffas, bekämpa den i syfte att utrota den.

2 § I dessa föreskrifter avses med

brukningsenhet: fastighet eller företag bestående av en eller flera registerfastigheter eller delar av sådana med gemensam användning av maskiner och annan utrustning för produktion av potatis och tomat,

produktionsplats: fält, skifte eller annan odlingsplats för ett växtparti samt

växtparti: växter av potatis eller tomat som har ursprung i en eller flera avgränsade produktionsplatser inom en brukningsenhet och som är baserade på frön eller annat utsäde med enhetlig bakgrund.

3 § Allt innehav och all hantering av skadegöraren är förbjuden.

4 § Officiell undersökning och provtagning för analys av förekomst av skadegöraren görs genom Statens jordbruksverks försorg.

Undersökningen och provtagningen kan omfatta

---

¹Jfr rådets direktiv 98/57/EG av den 20 juli 1998 om bekämpning av *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi m.fl. (EGT L 235, 21.8.1998, s. 1, Celex 31998L0057).

1. potatis, *Solanum tuberosum* L., alla delar av växter utom fröer,
2. tomat, *Lycopersicon lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw., alla delar av växter utom frukter och fröer,
3. andra värdväxter för skadegöraren,
4. vatten som används för bevattning av värdväxter och avfall från anläggningar för bearbetning eller förpackning av värdväxter, eller
5. annat material i förekommande fall.

Analys av eventuell förekomst av skadegöraren utförs av laboratorium som godkänts av Jordbruksverket.

5 § Förekomst av skadegöraren skall anses vara bekräftad om ett uttaget prov visat positiva reaktioner enligt de testmetoder som föreskrivs i bilaga 2 till direktiv 98/57/EG.

6 § Knölar eller plantor av potatis avsedda för plantering skall uppfylla kraven i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare samt härstamma i direkt led från material som har erhållits genom ett av Jordbruksverket godkänt program och som har konstaterats vara fritt från skadegöraren vid undersökning enligt 5 §.

Förfarande vid misstänkt förekomst av skadegöraren

7 § Misstanke om förekomst av skadegöraren kan grundas på misstänkta synliga symptom av skadegöraren på växter och positiva resultat av lämpliga test, eller enbart på positiva resultat av lämpliga test.

I avvaktan på slutligt resultat enligt 5 § får ett växtparti, som avses i 4 § andra stycket 1 och 2, från vilket ett prov med misstänkt förekomst av skadegöraren tagits, inte förflyttas utan tillstånd av Jordbruksverket. Förflyttning kan endast tillåtas under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren och att förflyttningen sker under officiell övervakning som fastställs av Jordbruksverket.

Jordbruksverket skall i avvaktan på resultat enligt 5 § i det enskilda fallet besluta om ytterligare åtgärder för att spåra den misstänkta skadegörarens ursprung och för att förhindra risk för spridning av skadegöraren. Ett sådant beslut gäller till dess att det slutliga resultatet har erhållits.

Vid misstänkt förekomst av skadegöraren på växter, i vatten, avfall eller annat material, som avses i 4 § andra stycket 3-5, beslutar Jordbruksverket i det enskilda fallet om lämpliga åtgärder.

Förfarande vid bekräftad förekomst av skadegöraren

8 § Vid bekräftad förekomst av skadegöraren i ett växtparti, som avses i 4 § andra stycket 1 och 2, skall provtagning och undersökning av förekomst

av skadegöraren genomföras i andra växtpartier som är klonmässigt eller på annat sätt närbesläktade med det växtparti där skadegöraren har konstaterats.

Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om smittans omfattning. Det växtparti från vilket provet tagits skall förklaras smittat av skadegöraren och om risk för spridning av skadegöraren förekommer även följande: kvarvarande värdväxter, som avses i 4 § andra stycket 1 och 2, på brukningsenheten, klonmässigt närbesläktade växtpartier, maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar av dessa, packningsutrustning och annan utrustning inklusive förpackningsmaterial, eller annat material i förekommande fall som kan ha kommit i kontakt med det smittade partiet, samt de produktionsplatser på vilka det smittade partiet odlats.

9 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om den troliga smittans utbredning till följd av kontakt med smittade växter genom odling, produktion eller annan hantering. Alla kvarvarande växter, som avses i 4 § andra stycket 1 och 2, som odlats på samma brukningsenhet som de smittade växterna, skall anses vara troligen smittade. Detsamma gäller även värdväxter som förvaras eller har förvarats inom brukningsenheten under den period då växter med bekräftad förekomst av skadegöraren har förvarats där.

10 § Vid bekräftad förekomst av skadegöraren i ett prov av växter, vatten, avfall eller annat material, som avses i 4 § andra stycket 3-5, genomför Jordbruksverket i det enskilda fallet en undersökning och provtagning för att kartlägga förekomstens omfattning och ursprung.

Växter, vatten, avfall eller annat material från vilket provet tagits skall förklaras smittade av skadegöraren.

Jordbruksverket beslutar om den troliga smittans utbredning till följd av kontakt med smittade växter, vatten, avfall eller annat material.

Avgränsning av riskområde för skadegöraren

11 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om avgränsning av ett riskområde inom vilket skadegöraren förekommer eller inom vilket ytterligare spridning av skadegöraren är möjlig i enlighet med vad som anges i 8-10 §§.

Riskområdet för skadegöraren kvarstår under minst fem odlingsår efter det att förekomst av skadegöraren har fastställts inom området.

Rengöring, desinficering och destruktion

12 § Rengöring, desinficering och destruktion skall ske enligt anvisning från Jordbruksverket.

Maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning inklusive förpackningsmaterial, som har varit i kontakt med ett smittat växtparti, eller enligt 9 § troligen smittat parti, skall rengöras och desinficeras enligt anvisning från Jordbruksverket innan de åter får användas. Förpackningsmaterial och mindre föremål får istället förstöras.

Dokumentation som styrker åtgärder för rengöring, desinficering och destruktion enligt andra stycket skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Bortskaffande av smittade växter m.m.

13 § Växter och annat material i förekommande fall som har förklarats smittade av skadegöraren får inte förflyttas utan Jordbruksverkets tillstånd. Förflyttning kan endast tillåtas under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren och att det sker under officiell övervakning som fastställs av Jordbruksverket.

14 § Växter som enligt 8 § har förklarats smittade av skadegöraren får inte användas för vidare odling. De skall bortskaffas genom

1. destruktion,
2. användning som djurfoder efter lämplig värmebehandling,
3. leverans, direkt och utan omlastning, till av Jordbruksverket godkänd avfallsanläggning,
4. leverans, direkt och utan omlastning, för bearbetning till av Jordbruksverket godkänd industriell anläggning, eller
5. annan användning beslutad av Jordbruksverket under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för vidare spridning av skadegöraren.

Dokumentation som styrker åtgärder för bortskaffandet av smittade växter m.m. skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Bortskaffande av troligen smittade växter m.m.

15 § Växter som enligt 9 § är troligen smittade av skadegöraren får inte användas för vidare odling. De skall bortskaffas enligt 14 § 1-5 eller i fråga om potatis genom användning som matpotatis avsedd för konsumtion, levererad direkt färdigpackad utan att ompaketering får ske.

Andra växter inklusive avfall skall bortskaffas genom destruktion, eller på annat sätt enligt särskilt beslut av Jordbruksverket.

Dokumentation som styrker åtgärder för bortskaffandet av troligen smittade växter m.m. skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Åtgärder på produktionsplatser som har förklarats smittade av skadegöraren

16 § På produktionsplatser som har förklarats smittade av skadegöraren beslutar Jordbruksverket i det enskilda fallet om bestämmelserna i antingen 17 eller 18 §§ skall tillämpas.

17 § Under minst fyra odlingsår efter det att skadegöraren påvisats får potatis, tomat, andra värdväxter för skadegöraren eller arter av *Brassica* L. (kål, raps m.fl.) inte odlas.

Under denna tid skall åtgärder vidtas för att utrota plantor från övervintrade knölar av potatis, tomatplantor och andra värdväxter inklusive ogräs av Solanaceae (potatisväxter). Produktionsplatsen måste dessutom under två på varandra följande odlingsår ha varit fritt från alla värdväxter för skadegöraren innan den första odlingen av potatis eller tomat är tillåten.

Den första tillåtna odlingen av potatis skall vara baserad på certifierat utsäde och får endast avse produktion av annan potatis än utsädespotatis.

Även den odling av potatis som följer den första tillåtna odlingen, i en lämplig växtföljd, skall vara baserad på certifierat utsäde och får då också avse produktion av utsädespotatis.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt tredje och fjärde styckena skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

18 § Under minst fem odlingsår efter det att skadegöraren påvisats skall åtgärder vidtas för att utrota plantor från övervintrade knölar av potatis, tomatplantor och andra värdväxter inklusive ogräs av Solanaceae (potatisväxter).

Under de första tre åren skall produktionsplatsen ligga i träda med ofta förekommande bearbetningar, användas för produktion av spannmål eller gräs för utsädesproduktion eller användas som permanent slätter- eller betesvall med ofta återkommande slätter eller intensivt bete.

Under de följande två åren får endast odlas växter som inte är värdväxter för skadegöraren innan den första odlingen av potatis eller tomat är tillåten.

Den första tillåtna odlingen av potatis skall vara baserad på certifierat utsäde och får även avse produktion av utsädespotatis.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt fjärde stycket skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Åtgärder på den smittade brukningsenhetens produktionsplatser som inte har förklarats smittade av skadegöraren

19 § På den smittade brukningsenhetens produktionsplatser som inte har förklarats smittade av skadegöraren skall under det första odlingsåret efter det att smittan påvisats antingen

1. inga värdväxter för skadegöraren odlas, och åtgärder vidtas för att utrota alla värdväxter för skadegöraren, eller

2. när det gäller potatis, certifierat utsäde användas för produktion som endast får avse annan potatis än utsädespotatis, och på villkor att länsstyrelsen bedömer att produktionsplatsen är fri från alla övervintrade värdväxter för skadegöraren.

Under det andra odlingsåret efter det att smittan påvisats skall odling när det gäller potatis vara baserad på av Jordbruksverket godkänt utsäde för produktion av annan potatis än utsädespotatis.

Under det tredje odlingsåret efter det att smittan påvisats får även eget utsäde som härstammar från av Jordbruksverket godkänt utsäde användas.

Under minst tre odlingsår efter det att smittan påvisats skall alla plantor från övervintrade knölar av potatis, tomatplantor och andra värdväxter inklusive ogräs av Solanaceae (potatisväxter) undanröjas.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt första stycket skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Åtgärder på övriga produktionsplatser inom riskområde för skadegöraren

20 § På produktionsplatser inom riskområde enligt 11 §, som inte omfattas av vad som avses i 16-19 §§, skall när det gäller potatis minst en gång under de tre första odlingsåren efter det att smittan påvisats användas certifierat utsäde. Ur skörd som härstammar från sådant utsäde får därefter tas utsäde, dock enbart för eget behov. Skördad utsädespotatis skall hanteras avskilt från annan potatis.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt första stycket skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Rengöring och desinficering inom riskområde för skadegöraren

21 § Under minst fem odlingsår efter det att skadegöraren påvisats skall rengöring och desinficering årligen utföras enligt anvisning från Jordbruksverket. Sådan rengöring och desinficering skall omfatta maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning inklusive förpackningsmaterial, som används inom riskområde avgränsat enligt 11 §.

Dokumentation som styrker åtgärder för rengöring och desinficering enligt första stycket skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Saneringsförfarande vid skyddad produktion av växter

22 § Vid produktion i växthus eller annan skyddad produktion där odlingssubstratet kan fullständigt bytas ut skall saneringsarbetet ske enligt anvisning från Jordbruksverket.

Förfarande vid förekomst av skadegöraren i vattendrag m.m.

23 § Vid förekomst av skadegöraren i vatten, avfall eller annat material, som avses i 4 § andra stycket 4 och 5, skall saneringsarbetet m.m. ske enligt anvisning från Jordbruksverket.

Länsstyrelsens ansvar

24 § När skadegöraren konstaterats på en brukningsenhet och länsstyrelsen av Jordbruksverket fått kännedom om detta skall länsstyrelsen efter samråd med odlaren snarast möjligt vidta följande åtgärder:

1. Upprätta en rapport över följande:
  - a. De värdväxter för skadegöraren som fanns kvar på brukningsenheten vid den tidpunkt då skadegöraren påträffades. Sort och uppskattad mängd för respektive växtparti skall anges.
  - b. Eventuellt samarbete med andra odlare eller företag vad gäller maskiner och utrustning för odling, sortering, paketering eller lagring av värdväxter för skadegöraren under det senaste odlingsåret.
  - c. Vilka odlare eller företag som fram till dess skadegöraren konstaterats mottagit värdväxter för skadegöraren producerade under det senaste odlingsåret.
  - d. Certifieringsnummer eller motsvarande för det utsäde som använts under det senaste odlingsåret.
2. Markera följande på den ekonomiska kartan eller motsvarande:
  - a. Den eller de produktionsplatser där värdväxter för skadegöraren odlats under det senaste odlingsåret.

b. Den eller de produktionsplatser där det växtparti odlats i vilket skadegöraren påträffats.

Den dokumentation som avses i första stycket skall snarast lämnas till Jordbruksverket.

25 § Länsstyrelsen skall följa upp kraven på växtföljd samt resultatet av de åtgärder angående förekomst av värdväxter för skadegöraren som föreskrivs i 17-19 §§ och årligen, senast den 1 september, skriftligen meddela Jordbruksverket resultatet av denna uppföljning.

Vidare skall länsstyrelsen årligen, senast den 15 maj till Jordbruksverket överlämna sådan dokumentation som skall ha kommit in i enlighet med vad som anges i 12, 14, 15, 17-21 §§. Kompletterande information får lämnas därefter.

I det fall länsstyrelsen har misstanke eller kännedom om att åtgärder enligt dessa föreskrifter eller enligt beslut om bekämpning av skadegöraren inte har efterlevts skall länsstyrelsen snarast möjligt underrätta Jordbruksverket om detta. Länsstyrelsen skall även i övrigt medverka vid bekämpning av skadegöraren på sätt som Jordbruksverket beslutar.

Övriga bestämmelser

26 § Jordbruksverket kan i enskilda fall besluta om undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter om så kan ske utan att bestämmelserna i direktiv 98/57/EG eftersätts.

27 § Ytterligare bestämmelser om krav på märkning av växter som omsätts inom Europeiska unionen samt om innehav och hantering av kulturer av *Ralstonia solanacearum* finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare respektive i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1996:13) om införsel från tredje land eller förflyttning inom Europeiska unionen (EU) av växter m.m. för vetenskapligt ändamål.

Denna författning träder i kraft den 15 maj 2000.

INGBRITT IRHAMMAR

Osmo Roivainen
(Växtinspektionen)